

Valsts akciju sabiedrība “Latvijas dzelzceļš”

Nr. D-3/680

2009. gada 09. decembris

**Instrukcija par
rīcību bīstamo kravu avāriju situācijās**

(ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 23.03.2017. rīkojumu Nr.DV-1.14./46-2017)

(ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 05.07.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./122-2018)

(ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

RĪGA 2022

RĪKOJUMS

09.12.2009.

Nr.D-3/680

Par instrukcijas apstiprināšanu

Pamatojoties uz Dzelzceļa likuma 5. panta 2.¹ daļu, 41. pantu un noslēgtajiem līgumiem par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu:

1. Apstiprināt instrukciju „Par rīcību bīstamo kravu avāriju situācijās” (pielikumā uz 17. lapām).

2. Instrukcija stājas spēkā ar 2010. gada 1. janvāri.

3. Ar instrukcijas stāšanos spēkā atzīt par spēku zaudējušu ar valsts a/s “Latvijas dzelzceļš” 2008. gada 04. marta rīkojumu Nr. D-3/128 apstiprināto instrukciju „Par rīcību bīstamo kravu avāriju situācijās”.

Valdes priekšsēdētājs

paraksts

U. Magonis

Vīzas:

DT-

DJU-

Nosūtīts: DT; I; DK; DA; T; C; ID; DC; DKR; CA; Visiem: EI, ES, CD, TD, PV, UK, CDN, VTAP; SIA “LDZ apsardze”; SIA “LDz Cargo”; SIA “LDz ritošā sastāva serviss”; A/s “BALTIJAS EKSPRESIS”; A/s “BALTIJAS TRANZĪTA SERVISS”

*Krukovskis 67234820
Gulbis 67234912*

2009. gada 08. decembrī

rīkojumu Nr. D-3/680

**Instrukcija par
rīcību bīstamo kravu avārijū situācijās
I. Vispārīgie noteikumi**

1. Instrukcija nosaka rīcību valsts a/s "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk - LDz) pārvaldāmajā dzelzceļa infrastruktūrā dzelzceļa satiksmes negadījuma ar bīstamām kravām seku likvidēšanas darbā iesaistītajiem darbiniekiem un tā ir saistoša dzelzceļa pārvadājumu procesā iesaistītiem LDz un pārvadātāja darbiniekiem.

2. Instrukcija izstrādāta pamatojoties uz Dzelzceļa likuma 5. panta 2.¹ daļu, 41. pantu un noslēgtajiem līgumiem par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu.

3. Dzelzceļa satiksmes negadījums ar bīstamo kravu (turpmāk – negadījums) ir negadījums, kas saistīts ar bīstamās kravas noplūdi vai izbiršanu, ja ir radušies bojājumi ritošajā sastāvā vai bīstamās kravas tarā, vai arī ar citiem apstākļiem, kas varētu izraisīt eksploziju, ugunsgrēku, saindēšanos, apstarošanu, slimības, apdegumus, apsaldēšanos, cilvēku un dzīvnieku saslimšanu vai bojāeju, vides saindēšanu un piesārņošanu, kā arī, ja dzelzceļa infrastruktūras zemes nodalījuma joslā notikušās avārijas vai ugunsgrēka zonā atrodas vagoni, kravu vietas vai konteineri ar bīstamām kravām.

4. Šo instrukciju nepiemēro ugunsgrēka ar bīstamo kravu gadījumā.

5. Negadījuma seku lokalizācijas un likvidācijas darbus veic nekavējoties, atbilstoši situācijai un ievērojot kravas īpašības, tās eksplozijas iespējas, ugunsbīstamību, toksiskumu un spēju oksidēties, draudus cilvēkiem, dzīvniekiem un videi, kā arī, ievērojot bīstamo kravu pārvadāšanas noteikumus un avārijas kartītēs paredzētos drošības pasākumus. Šiem darbiem un pasākumiem jānodrošina draudu novēršana cilvēku veselībai, vides aizsardzība, kravu, ritošā sastāva un būvju saglabāšana, kā arī kustības un manevru darbu atjaunošana iespējami īsākā laikā.

6. Negadījuma seku likvidācijā iesaista LDz Ugunsdrošības un glābšanas vienības, kā arī dzelzceļa stacijas avārijas grupas (turpmāk tekstā - negadījuma likvidēšanas formējumi). Negadījuma likvidēšanas formējumi apgādājami ar aprīkojumu un individuāliem aizsarglīdzekļiem, kas paredzēti negadījuma ar vismaz 3., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 9. klases kravām likvidēšanai.

(Grozīts ar 05.07.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./122-2018)

7. Valsts ugunsdzēsības dienesta brigādes (turpmāk -VUGD), policijas un katastrofu medicīnas centru (turpmāk - KMC) izsauc caur VUGD Centrālo sakaru punktu pa tālruni **112**.

Izsaucot negadījuma likvidēšanas formējumus un VUGD, tiem jāpaziņo:

7.1. negadījuma apstākļus, bīstamās kravas nosaukumu un izlijušās vai izbirušās bīstamās kravas aptuvenu daudzumu;

7.2. kravas identifikācijas numurs (turpmāk – ANO numurs) un avārijas kartītes numuru;

7.3. negadījumā iesaistītos LDz rīcībā esošos negadījuma likvidēšanas formējumus;

7.4. orientierus (ja izstrādāti maršruti - to numurus) nokļūšanai negadījuma vietā.

8. Negadījuma likvidēšanas formējumu palīdzībai iesaista arī citus LDz darbiniekus, kā arī kravas saņēmēja (nosūtītāja) un pārvadātāja rīcībā esošos negadījuma seku likvidēšanas resursus.

9. Pārvadātājam, pārvadājot 1., 2., 6.1., 6.2., 7., 8. klases bīstamās kravas, ir jānodrošina ar šo kravu saistīto negadījuma likvidēšanu, noslēdzot sadarbības līgumu vai saņemot rakstisku apliecinājumu no kravas saņēmēja/nosūtītāja vai tranzīta pārvadājumos - no ekspeditora par iespēju likvidēt negadījumu ar minēto bīstamo kravu klasēm. Ja par šādu sadarbību ir izstrādātas konkrētas instrukcijas, to kopijas jāiesniedz LDz.

10. Pārvadātājam saskaņā ar Dzelzceļa pārvadājumu likuma 52. pantu jāveic visu avārijas situāciju uzskaiti un to cēloņu analīzi, nepieciešamības gadījumos pieaicinot LDz Tehniskās vadības direkcijas darbiniekus. Avārijas situācijas izskatīšanas materiālus jānosūta LDz Tehniskai inspekcijai.

11. Notiekot dzelzceļa satiksmes negadījumam, apziņošanas kārtība notiek saskaņā ar LDz Valdes 07.12.2020 lēmumu Nr. VL-76/467 apstiprinātajiem “Noteikumiem par dzelzceļa satiksmes negadījumu apziņošanas, reģistrācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtību uz VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldītās publiskās lietošanas infrastruktūras” vai dokumentu, kas to aizstāj prasībām..

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

12. Ierodoties negadījuma vietā VUGD saskaņā ar ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 25. panta prasībām, organizē, veic un vada neatliekamās glābšanas un seku likvidēšanas darbus pēc ķīmiskajām avārijām, arī bīstamo kravu avārijām un citiem ar ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu uzglabāšanu vai lietošanu saistītiem negadījumiem;

13. Atbildīgie par darba drošības pasākumu ievērošanu struktūrvienību norīkotajās vienībās ir šo vienību vadītāji.

14. Daugavpils, Rēzeknes, Šķirotavas un Jelgavas stacijā, lai būtu iespējams pārsūknēt šķidrās kravas no bojātām cisternām darbderīgās, rezervē jābūt ne mazāk kā divām tukšām LDz cisternām gaišajiem naftas produktiem. Papildus Daugavpils un Šķirotavas stacijā rezervē jābūt pa vienam cisternkonteinerim indīgo vai kodīgo šķidro vielu pārsūknēšanai. Rezervē esošos vagonus novieto uz stacijas tehniskās rīcības aktā (turpmāk - TRA) norādītajiem sliežu ceļiem, paredzot iespēju to nosūtīšanai uz negadījuma vietu iespējami īsākā laikā.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

15. Bīstamās kravas noplūdes gadījumā nosūtīšanas vai pieņemšanas stacijā, avarējošā vagona pārkraušanu (pārsūkņēšanu) un pieņemšanas kārtību jāaskaņo ar kravas nosūtītāju vai saņēmēju.

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

16. Vagonu, kuram konstatēts negadījums, novieto uz stacijas TRA norādītajiem sliežu ceļiem, nepieļaujot noplūdušās bīstamās kravas iekļūšanu ūdenskrātuvēs, notekgrāvjos un drenāžās. Šo vagonu pārvieto ievērojot īpašu piesardzību, tālāk no apdzīvotām ēkām un būvēm un citiem bīstamo kravu vagoniem attālumā, kas norādīts avārijas kartītē. Ja vagonu nav iespējams pārvietot uz TRA paredzētiem ceļiem, negadījuma likvidēšanu un bīstamās kravas pārsūkņēšanu veic uz tā paša ceļa ievērojot drošības pasākumus un avārijas kartiņas prasības.

17. Ja tiek konstatēta vagona ar bīstamo kravu sadursme ar citu vagonu to sakabinot, pārsniedzot pieļaujamo ātrumu, bet kas nav izraisījusi vagona nobraukšanu no sliedēm, ir nepieciešams:

17.1. veikt vagona tehnisko un komercapskati un, ja minēto apskašu laikā ir konstatēts negadījums, jārikojas saskaņā ar šīs instrukcijas prasībām;

17.2. ja divu stundu laikā pēc vagona (cisternas) sakabināšanas pārsniedzot sakabināšanas ātrumu, nav konstatētas negadījuma pazīmes, šo vagonu drīkst nosūtīt kravas saņēmējam.

II. LDz un pārvadātāja darbinieku rīcība negadījumā

18. LDz un pārvadātāja darbinieki negadījuma likvidācijā rīkojas saskaņā ar 2011. gada 01.februāra rīkojumu Nr.D-3/56-2011 apstiprināto instrukciju "Instrukcija par dzelzceļa satiksmes negadījuma seku likvidēšanas darba organizēšanu uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras, kuras pārvaldītājs ir valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš"".

(Grozīts ar 23.03.2017. rīkojumu Nr.DV-1.14./46-2017)

19. Jebkurš LDz darbinieks, kas atklāja negadījumu, nekavējoties par to ziņo savam vadītājam, vilcienu dispečeram vai tuvākās stacijas dežurantam.

20. Negadījuma, ja to pavada kravas īpašnieka pārstāvis (pavadoņis), likvidāciju veic ņemot vērā pavadoņa norādījumus.

21. Lokomotīves brigāde (t.sk kravas vilcienu konduktors):

21.1. ja tiek atklāts negadījums, nekavējoties par to pa radiosakariem vai citādā pieejamā veidā ziņo vilcienu dispečeram, tuvākās stacijas dežurantam;

21.2. negadījuma rakstura noteikšanai un likvidēšanai aptur vilcienu tuvākajā stacijā vai ceļa posmā atkarībā no izveidojušās situācijas. Lēmumu par vilcienu apturēšanas vietu pieņem vilcienu dispečers kopā ar lokomotīves brigādi. Apstājoties ceļa posmā, par negadījumu ziņo visiem šajā posmā esošo vilcienu lokomotīvju vadītājiem;

21.3. precizē negadījuma raksturu (noplūdes, izbiršanas vietu un intensitāti);

21.4. ja lokomotīves brigādes rīcībā ir pārvadājumu dokumenti, atver dokumentu paketi sekojošās informācijas par bīstamo kravu noteikšanai:

(Grozīts ar 23.03.2017. rīkojumu Nr.DV-1.14./46-2017)

- 21.4.1. bīstamās kravas nosaukums;
- 21.4.2. avārijas kartiņas numurs;
- 21.4.3. ANO numurs;
- 21.4.4. bīstamības identifikācijas numurs;
- 21.4.5. vagona kravas svars;
- 21.5. ziņo vilcienu dispečeram (stacijas dežurantam) negadījuma raksturu, informāciju par bīstamo kravu (ja lokomotīves brigādes rīcībā ir pārvadājuma dokumenti) un pieprasa nepieciešamās ziņas no kravas avārijas kartītes. Gadījumā, ja uz nepieciešamo vagonu nav pārvadājumu dokumenta (noformēta elektroniskā dzelzceļa pavadzīme) ziņo par to vilcienu dispečeram;
(Grozīts ar 23.03.2017. rīkojumu Nr.DV-1.14./46-2017)
- 21.6. informē vilciena sargu par avārijas kartiņā norādītajiem drošības pasākumiem;
- 21.7. veic drošības pasākumus saskaņā ar vilcienu dispečera (stacijas dežuranta) norādījumiem un avārijas kartiņas prasībām;
- 21.8. ja pārvadājamā krava ir bīstamā krava ar bīstamības identifikācijas numuriem 30.; 33. vai 90., veic noplūdes likvidēšanu pa cisternas apakšējo noliešanas ierīci, piespiežot noliešanas ierīces vāku, izmantojot uz lokomotīves un stacijā esošo speciālo inventāru un aizsardzības līdzekļus. Par veiktajiem pasākumiem un to rezultātiem ziņo vilcienu dispečeram (stacijas dežurantam);
- 21.9. ja pārvadājamā bīstamā krava nav krava ar bīstamības identifikācijas numuriem 30., 33. un 90. vai ja lokomotīves brigāde ar saviem spēkiem un līdzekļiem bīstamās kravas noplūdi vai izbiršanu nevar likvidēt, ziņo par to vilcienu dispečeram, norādot detalizētu atrašanās vietu VUGD un negadījuma likvidēšanas formējumu piebraukšanai, kā arī veic negadījuma lokalizēšanu savu tehnisko iespēju robežās.

22. Stacijas dežurants (manevru vai stacijas dispečers):

- 22.1. atklājot negadījumu garāmbraucošajam vilcienam, nekavējoties ziņo par to šā vilciena lokomotīves brigādei un vilcienu dispečeram;
- 22.2. Saņemot ziņojumu par negadījumu stacijā, bīstamās kravas nosaukuma, avārijas kartītes numura, ANO numura, bīstamības identifikācijas numura un vagona kravas svara noteikšanai iegūst informāciju no pārvadājumu dokumentiem vai pieprasa to no vilcienu dispečera vai kravu termināla darbinieka, ja dzelzceļa pavadzīme tika noformēta elektroniski;
(Grozīts ar 23.03.2017. rīkojumu Nr.DV-1.14./46-2017)
- 22.3. noskaidro negadījuma apstākļus un pēc avārijas kartītes nosaka drošības pasākumus. Šīs ziņas nodod vilciena lokomotīves brigādei;
- 22.4. par negadījumu ziņo VUGD un ja ir cietuši cilvēki, tad izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību;
- 22.5. par negadījumu informē stacijas darbiniekus un citas personas, kuras atrodas bīstamajā zonā, izmantojot 1. pielikumā norādīto paziņojuma teksta paraugu. Šim nolūkam izmanto skaļruni vai citus sakaru līdzekļus. Ja ir ārējā sirēna, tad to ieslēdz uz 1-2 min. pirms ziņojuma noraidīšanas pa skaļruni;

22.6. atbilstoši bīstamās kravas avārijas kartiņas prasībām veic drošības pasākumus un ierobežo vai pārtrauc vilcienu kustību stacijas bīstamajā zonā un ziņo par to vilcienu dispečeram;

22.7. atkarībā no izveidojušās situācijas ziņo vilcienu dispečeram par negadījuma likvidēšanas formējumu izsaukšanas nepieciešamību;

22.8. ja stacijā ir stacijas avārijas grupa, tad to iesaista negadījuma seku likvidācijas darbā saskaņā ar 2018. gada 15. janvāra rīkojumu Nr.DV-1.14./8-2018 apstiprināto nolikumu „Dzelzceļa stacijas avārijas grupas nolikums” vai dokumentu, kas to aizstāj;

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

22.9. ja nepieciešams, organizē vagona ar bīstamo kravu pārvietošanu uz stacijas TRA paredzētajiem ceļiem;

22.10. par negadījumu informē stacijas priekšnieku un kravas termināļa vadītāju vai viņa vietnieku, stacijas (manevru) dispečeru;

22.11. pēc lokomotīves brigādes pieprasījuma izsniedz tiem stacijā esošo bīstamo kravu noplūdes likvidācijai paredzēto inventāru;

23. Stacijas priekšnieks:

23.1. saņemot ziņojumu par negadījumu, nekavējoties ierodas stacijā;

23.2. novērtē stacijas dežuranta un manevru dispečera rīcību un, ja ir nepieciešams, dod norādījumus un sniedz palīdzību;

23.3. *(Izslēgts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)*

23.3.1. *(Izslēgts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)*

23.3.2. *(Izslēgts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)*

23.3.3. *(Izslēgts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)*

23.4. ja nepieciešams, kopā ar vietējās pašvaldības institūcijām piedalās iedzīvotāju evakuācijā no bīstamās zonas (stacijas teritorijā);

23.5. uz negadījuma bīstamās zonas robežas nodrošina VUGD darbinieku sagaidīšanu, kopā ar to vadītāju pieņem lēmumu par sadarbību negadījuma seku likvidācijas darbā;

23.6. stacijā, ierodoties negadījuma likvidēšanas formējumiem, informē to vadītājus par negadījuma raksturu un veiktajiem pasākumiem. Kopīgi ar šo negadījuma likvidēšanas formējumu vadītājiem izstrādā negadījuma likvidācijas darbu secību.

24. Vilcienu dispečers:

24.1. saņemot ziņojumu par negadījumu kopā ar lokomotīves brigādi pieņem lēmumu par vilciena apturēšanas vietu, pēc iespējas uz neelektrificēta sliežu ceļa ņemot vērā piebraukšanas iespējas, informējot par to vilcienu kustības organizācijas dežurantu.

Ja uz vagonu ir noformēta elektroniskā dzelzceļa pavadzīme, nepieciešamo informāciju par bīstamo kravu iegūst no elektroniskas dzelzceļa pavadzīmes, izmantojot Kravu kustības pārvaldības sistēmu (turpmāk - KPS). Ja negadījums notika posmā vai stacijā, kur nav stacijas dežuranta, pēc avārijas kartītes nosaka drošības pasākumus, par kuriem ziņo vilciena lokomotīves brigādei;

(Grozīts ar 23.03.2017. rīkojumu Nr.DV-1.14./46-2017)

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

24.2. saņemot ziņojumu no stacijas dežuranta par negadījumu garām braucošajā vilcienā, informē nākošās stacijas dežurantu par bīstamo kravu noplūdes likvidācijai paredzētā inventāra sagatavošanu un izsniegšanu pienākošā vilciena lokomotīves brigādei kravas noplūdes novēršanai;

24.3. saņemot no lokomotīves brigādes vai stacijas dežuranta ziņojumu par noplūdes novēršanas neiespējamību, ziņo vilcienu kustības organizācijas dežurantam par VUGD un LDz negadījuma likvidēšanas formējumu izsaukšanu;

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

24.4. kontrolē stacijas dežuranta rīcību. Atbilstoši bīstamās kravas avārijas kartītes prasībām un izvērtējot izveidojušos situāciju, ierobežo vai pārtrauc vilcienu kustību posmā;

24.5. ja negadījums tika novērsts vai pēc sastāva apskates negadījums neapstiprinājās, informē iecirkņa stacijas dežurantus par negadījumu ar nolūku pastiprināt kontroli šī vilciena turpmākajā braukšanas maršrutā.

25. Vilcienu kustības organizācijas dežurants:

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

25.1. saņemot no vilciena dispečera ziņojumu par noplūdes novēršanas neiespējamību, nekavējoties izsauc VUGD un dod rīkojumu uz negadījuma vietu nosūtīt LDz Ugunsdrošības un glābšanas vienību, kā arī izsauc pārvadātāja pārstāvi (komercdarbinieku) un negadījuma vietai tuvākās stacijas priekšnieku (iecirikņa vadītāju);

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

25.2. atkarībā no negadījuma rakstura cisternas pārsūkņēšanai, izlijušās bīstamās kravas savākšanai, neitralizēšanai un tml. uz negadījuma vietu norīko palīdzības un ugunsdzēsības vilcienu;

25.3. Par negadījumu ziņo saskaņā ar šīs instrukcijas 11. punktu;

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

25.4. par negadījumu informē attiecīgo pārvadātāju un, ja ir nepieciešama negadījuma vietas norobežošana un apsardze, policiju un SIA „LDz Apsardze”;

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

25.5. organizē stacijas avārijas grupas darbinieku nogādāšanu uz negadījuma vietu un atpakaļ izmantojot autotransportu, rezerves lokomotīves, vilcienus vai citu transportu;

26. Pārvadātāja pienākumi:

26.1. negadījuma likvidēšanai lokomotīvju brigādes, kuras pārvadā bīstamās kravas, nodrošina ar:

26.1.1. dzirksteles neizraisošu instrumentu komplektu cisternas apakšējās noliešanas ierīces vāka piespiešanai (avārijas spīlēm, atslēgām, lauzni);

26.1.2. individuālajiem aizsardzības līdzekļiem darbam ar bīstamajām kravām, kuru bīstamības identifikācijas numurs ir 30.; 33.un 90.

26.1.¹ lokomotīvju vadītājus, kuri stacijās veic manevrus ar bīstamām kravām, apgādā ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kuri nodrošina iespēju

negadījuma gadījumā veikt neatliekamus manevru darbus elpošanai nepiemērotā vidē.

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

26.2. nosaka 26.1. un 26.1.¹ punktā minētā inventāra iegādes, uzskaites un glabāšanas kārtību;

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

26.3. pārvadātāja vadītājs vai viņa norīkotā persona, saņemot ziņojumu par negadījumu, nekavējoties ierodas negadījuma vietā;

26.4. 9. punktā minēto kravu pārvadāšanas gadījumā, iesaista negadījuma likvidēšanā pārvadājuma dokumentos norādīto kravas saņēmēja (nosūtītāja), vai citu avārijas dienestu (komandu) saskaņā ar noslēgtiem līgumiem vai rakstiskiem apliecinājumiem par šo kravu avārijas seku likvidēšanu

(Grozīts ar 05.07.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./122-2018)

26.5. pēc darbu vadītāja vai VUGD pieprasījuma iesaista negadījuma likvidēšanā pārvadājuma dokumentos norādīto kravas saņēmēja (nosūtītāja), vai citu avārijas dienestu (komandu) saskaņā ar noslēgtiem līgumiem vai rakstiskiem apliecinājumiem par bīstamo kravu avārijas seku likvidēšanu;

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

26.6. ja negadījuma likvidācijai nepieciešamas neitralizējošās vielas, tās no kravas saņēmēja (nosūtītāja) pieprasa nogādāt negadījuma vietā;

26.7. piedalās negadījuma seku likvidācijas darbos;

26.8. gadījumā, ja krava atrodas muitas uzraudzībā, informē muitas iestādi par negadījumu ar muitas kravu un par jaunas plombas vai slēgplombēšanas ierīces (tālāk tekstā SPI) uzlikšanu uz vagona un pēc muitas iestādes pieprasījuma, organizē muitas darbinieka nogādāšanu negadījuma vietā;

26.9. ja uz negadījuma vietu izbrauc negadījuma likvidēšanas formējums, nodrošina sava pārstāvja (komercdarbinieka) izbraukšanu uz notikuma vietu;

26.10. par negadījumu nosūta ziņojumu (telegrammu, faksu u.c.) Kravas nosūtīšanas termināla vadītājam (KS) vai kravas nosūtīšanas stacijas priekšniekam (DS), vilciena pēdējās komercapskates kravas termināla vadītājam (KS) un reģionālā centra vadītājam (KC);

26.11. organizē un nodrošina lokomotīvu brigāžu stimulēšanu par operatīvu un savlaicīgu negadījuma likvidēšanu pārvadājuma laikā;

26.12. pēc stacijas dežuranta vai manevru dispečera pieprasījuma sniedz nepieciešamo informāciju par bīstamo kravu no pārvadājumu dokumentiem vai no elektroniskas dzelzceļa pavadzīmes, izmantojot KPS.

(Grozīts ar 23.03.2017. rīkojumu Nr.DV-1.14./46-2017)

III. Negadījuma likvidācijas darbu organizācija

27. Ja negadījums apdraud iedzīvotājus vai vidi, darbu vadītājs kopīgi ar VUGD, LDz Attīstības direkcijas Attīstības plānošanas un vides pārvaldības daļas vides pārvaldības speciālistiem, iesaistītā pārvadātāja vadītāju vai viņa norīkoto personu, LDz Drošības direkcijas Civilās aizsardzības un ugunsdrošības nodaļas vadītāju, SIA "LDZ apsardze", nepieciešamības gadījumā arī ar RVP, KMC speciālistiem, vietējās pašvaldības, bīstamās kravas saņēmēja (nosūtītāja)

speciālistiem un policiju organizē negadījuma likvidācijas štāba izveidošanu un negadījuma likvidācijas plāna izstrādāšanu.

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

28. Atkarībā no apstākļiem un ievērojot avārijas kartītes prasības, negadījuma likvidācijas plānā paredz:

28.1. bīstamās zonas ierobežošanu;

28.2. cietušo meklēšanu un medicīniskās palīdzības sniegšanu;

28.3. iedzīvotāju evakuāciju;

28.4. negadījuma lokalizāciju, pārtraucot bīstamās vielas noplūdi vai izbiršanu;

28.5. bīstamās kravas savākšanu un neitralizāciju;

28.6. nepieciešamo glābšanā iesaistīto darbinieku un līdzekļu daudzumu negadījuma likvidācijai;

28.7. iespējamo postījuma vietas apjomu;

28.8. sprādziena un ugunsgrēka draudu iespējamību negadījuma likvidācijas darbos iesaistītajiem darbiniekiem, kā arī ugunsgrēka izplatīšanās iespēju;

28.9. negadījuma likvidācijas darbu secību;

28.10. konkrētu darba uzdevumu katrai negadījuma likvidācijā iesaistītai struktūrai vai darba grupai;

28.11. darbinieku, tehnikas, sliežu ceļu un vides dekontamināciju.

29. Pēc darbu vadītāja pieprasījuma, lai veiktu negadījuma sekū likvidāciju, Sliežu ceļu pārvaldes vadītājs, iesaistīto pārvaldātāju vadītāji norīko savu darbinieku grupu. Struktūrvienības priekšnieks (vadītājs) norīko minētās darbinieku grupas vecāko un nodrošina grupas nogādāšanu negadījuma vietā darbu vadītāja noteiktajā laikā. Grupas darbiniekiem jābūt darba apģērbā un nodrošinātiem ar nepieciešamajiem instrumentiem un ierīcēm.

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

30. Darbu vadītājs kopā ar policijas un SIA „LDz Apsardze” darbiniekiem nodrošina bīstamās zonas norobežošanu un apsardzi.

31. Darbu vadītājs kopīgi ar LDz Civilās aizsardzības un ugunsdrošības nodaļas darbiniekiem, ņemot vērā ķīmiskā piesārņojuma raksturu un negadījuma likvidācijas darbos iesaistīto darbinieku skaitu, organizē no CA noliktavām (4.pielikums) tur esošā inventāra nogādāšanu negadījuma vietā, bet pēc tā likvidācijas nogādā atpakaļ glabāšanas punktā.

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

32. LDz Civilās aizsardzības un ugunsdrošības nodaļas vadītājs:

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

32.1. noskaidro negadījuma apstākļus un radušās sekas;

32.2. ierodoties negadījuma vietā, novērtē situāciju un ziņo LDz Tehniskās vadības direkcijas vadībai par pasākumiem negadījuma likvidācijā;

32.3. saskaņā ar negadījuma likvidācijas plānu, kopā ar LDz speciālistiem organizē Ugunsdrošības un glābšanas vienību un citu LDz darbinieku darbu bīstamo kravu savākšanā, pārsūkņēšanā, kā arī zemes aizsargvalņu izveidošanā,

neitralizējošo (absorbējošo) vielu, aizsargbonu izmantošanā un uzrauga ugunsdrošības ievērošanu;

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

32.4. sadarbojas ar VUGD, pašvaldībām un avārijas komandām, kuras ir iesaistītas negadījuma likvidācijā.

33. LDz Attīstības direkcijas Attīstības plānošanas un vides pārvaldības daļas vides pārvaldības speciālisti organizē un uzrauga ar attiecīgo Vides valsts dienesta Reģionālo vides pārvaldi saskaņotus vides sanācijas pasākumus.

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

34. Vilcienu kustības pārvaldes vadītājs kopā ar Vagonu apkopes distances un pārvaldatāja vadītāju vai viņa norīkoto personu:

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

34.1. organizē atbilstošu vagonu padošanu uz negadījuma vietu bīstamo kravu pārsūkņēšanai no bojātām cisternām vai savākšanai no zemes;

34.2. organizē bīstamo kravu un bojāto vagonu izvešanu no negadījuma vietas.

35. Stacijas avārijas grupas sastāvā, kas tiek nosūtīta uz staciju vai ceļa posmu likvidēt šķidrās kravas noplūdi no cisternas noliekšanas ierīces negadījuma likvidēšanai (izņemot cisternas zem spiediena un cisternas ar pavadoņiem), ir jābūt VTAP darbiniekiem, kuri ir nodrošināti ar atbilstošiem individuālās aizsardzības līdzekļiem. Cisternu aizvēršanai izmanto dzirksteles neizraisošu atslēgu komplektu.

36. Noplūdes likvidēšanu caur cisternas augšējo ieliešanas atveri drīkst veikt tikai uz neelektrificēta vai no sprieguma atslēgta sliežu ceļa.

37. Līdz negadījuma likvidēšanas formējumu ierašanās brīdim lokomotīvu brigāde, kravas vilcienu konduktors un stacijas darbinieks, ja nebija iespējams likvidēt bīstamās kravas noplūdi vai izbiršanu, lai novērstu vides piesārņošanu, atbilstoši savām tehniskajām iespējām, ievērojot avārijas kartiņā noteiktos drošības pasākumus, nekavējoties veic negadījuma lokalizēšanu.

38. Vilcienu kustības pārvaldes, Vagonu apkopes distances vadītāji kopā ar VTAP priekšniekiem, bīstamo kravu noplūdes novēršanai no cisternām, visos VTAP vai stacijas avārijas grupas dislokācijas stacijās izveido noliekšanas iekārtu rezerves daļu un atslēgu komplektu neaizskaramās rezerves saskaņā ar šīs instrukcijas 5. pielikumu. Neaizskaramās rezerves glabā speciāli tam paredzētās vietās un par to glabāšanu un savlaicīgu papildināšanu atbild VTAP un attiecīgo staciju priekšnieki.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

39. Pārējās starpstacijās, caur kurām ved cisternas ar bīstamo kravu, jābūt šādam instrumentam un inventāram:

39.1. dzirksteļu neizraisošai atslēgai cisternas apakšējās noliekšanas ierīces vārsta aizvēršanai caur augšējo ieliešanas atveri un atslēga-dakšīņa;

39.2. asknaiblēm SPI noņemšanai;

39.3. tilpnēm (ne mazāk par 2 gab. vismaz 10-20litru) bīstamo kravu pagaidu savākšanai.

40. Inventāra uzskaites un glabāšanas kārtību stacijās nosaka Vilcienu kustības pārvaldes vadītājs.

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

41. Atļauju par vilcienu kustības atjaunošanu negadījuma zonā dod darbu vadītājs, pamatojoties uz VUGD un iesaistīto LDz speciālistu atzinumu, bet ja negadījums tika likvidēts lokomotīves brigādes spēkiem, vilcienu kustību atjauno pēc lokomotīves brigādes atzinuma.

42. Vilcienu kustības pārvaldes Vilcienu kustības organizācijas daļas vadītājam šīs Instrukcijas 3. pielikumā norādītie tālruņu numuri jāprecizē katru gadu.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

43. Bīstamās kravas noplūdes gadījumā pārvadāšanas laikā SPI noņemšanu no cisternas ieliešanas atveres vāka veic stacijas avārijas grupas, palīdzības vilciena vai pārvadātāja pārstāvis. Pēc SPI noņemšanas un kravas noplūdes likvidēšanas jaunu SPI uz vagona uzliek pārvadātāja pārstāvis. Noņemtā SPI tiek nodota pārvadātāja pārstāvim.

44. Negadījums, kā arī SPI noņemšana un uzlikšana tiek noformēts ar vispārējā parauga aktu saskaņā ar Ministru kabineta 09.04.2002. noteikumu Nr.148 „Komerakta un vispārējā parauga akta sastādīšanas noteikumi” prasībām, kuru noformē pārvadātājs. Aktā konkrēti norāda darbiniekus un veidu, kā tika novērsts bīstamās kravas negadījums.

45. Pēc bīstamās kravas noplūdes negadījuma novēršanas vai pārsūkņēšanas Ugunsdrošības un glābšanas vienības vadītājs, stacijas avārijas grupas vadītājs, sastāda aktu par izpildīto darbu un pievieno to darbinieku sarakstu, kas piedalījās negadījuma novēršanā. Šo aktu paraksta attiecīga formējuma vadītājs un iesniedz apstiprināšanai struktūrvienības vadītājam.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

IV. Mācību kārtība

46. Vilcienu kustības pārvaldes, Vilcienu kustības organizācijas daļas, Vagonu apkopes distances, Ugunsdrošības un glābšanas vienības, pārvadātāja vadītājs un stacijas priekšnieks vienreiz ceturksnī saviem darbiniekiem, kuri saistīti ar bīstamo kravu pārvadāšanu un negadījumu likvidēšanu, organizē mācības par rīcību bīstamo kravu avāriju situācijās, kā arī bīstamo kravu iekraušanas, izkraušanas, pārvadāšanas un negadījumu likvidācijas noteikumiem.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

47. Staciju priekšnieki, Ugunsdrošības un glābšanas vienības vadītāji vienreiz ceturksnī organizē praktiskās nodarbības staciju avārijas grupas pilnās sejas maskās un aizsargtērpos, Ugunsdrošības un glābšanas vienības personālsastāvam izolējošos elpošanas aparātos un aizsargtērpos.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

48. Civilās aizsardzības un ugunsdrošības nodaļai reizi ceturksnī vismaz 3 starpstacijās jāriko negadījuma likvidācijas mācības, lai paaugstinātu staciju vadības un dežūrpersonāla sagatavotības līmeni rīcībai avārijas situācijā.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

49. Civilās aizsardzības un ugunsdrošības nodaļa vienu reizi ceturksnī stacijās vai ceļa posmos rīko mācības par avārijas situāciju ar bīstamām kravām seku likvidēšanu, iesaistot tajās staciju avārijas grupas, Ugunsdrošības un glābšanas vienības, kā arī citus avāriju dienestus, kas tiek iesaistīti negadījumu likvidācijā.

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

V. Citi noteikumi

50. Ar negadījuma likvidāciju saistīto zaudējumu noteikšana un atlīdzināšanas kārtība tiek risināta LDz un Pārvadātāja kopīgā sēdē izskatot šo negadījumu.

51. Instrukcija stājas spēkā ar 2010. gada 1. janvāri un ar šīs instrukcijas stāšanās spēkā atzīt par spēku zaudējušu ar valsts a/s “Latvijas dzelzceļš” 2008. gada 04. marta rīkojumu Nr. D-3/128 apstiprināto “Instrukcija par rīcību bīstamo kravu avāriju situācijās”.

Tehniskās vadības direktors

M. Jagodkins

Vīzas:

I -

DK -

C -

DC -

CA -

DKR -

DJU -

DA -

Saskaņots:

SIA “LDZ apsardze” -

**Stacijas dežuranta paziņojuma forma
pa skaļruņu sistēmas sakariem bīstamo kravu avāriju situācijās**

UZMANĪBU !

Runā _____ stacijas dežurants
(stacijas nosaukums)

Uz _____ ceļa, _____
(ceļa nosaukums un Nr.) (rajona orientieri:

_____ (ceļu kopsavienojums, pārbrauktuve, pārmija, stacijas ēka ...)

radusies avārijas situācija ar bīstamu kravu _____
(kravas

_____ .
nosaukums)

Saīdētā gaisa mākonis izplatās _____
(pārbrauktuves, stacijas ēkas,

_____ virzienā.
ciemata u.c. objektu)

Visiem nekavējoties atstāt norādīto rajonu !

Iziet no saīdētā rajona _____
(pārbrauktuves, stacijas ēkas vai cita

_____ virzienā.
pazīstama orientiera)

Tehniskās vadības direktora vietnieks
ceļu saimniecības jautājumos

S. Venediktovs

Saskaņots: CA

Krukovskis 67234820
Gulbis 67234912

2. pielikums svītrots
Instrukcijai par rīcību
bīstamo kravu avāriju
situācijās

(svītrots ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

Reģionālo Vides pārvalžu (RVP) saraksts

Nr. p.k.	RVP	Tālrunis	Darbība
1.	Daugavpils	Dežurējošais inspektors 28635770; Direktors 28343837; Direktora vietnieks 26672820	Daugavpils un Jēkabpils pilsētās un novados – Līvānu, Preiļu, Ilūkstes, Vārkavas, Daugavpils, Jēkabpils, Salas, Krustpils, Aknīstes, Viesītes, Dagdas, Krāslavas, Aglonas, Riebiņu.
2.	Jelgavas	63023228, 29490040, 29442092	Jelgavas, Bauskas, Dobeles, Auces, Iecavas, Ozolnieku, Rundāles, Tērvetes un Vecumnieku novados.
3.	Lielrīgas	26338800, 67084211 (darba dienās 08:00-17:00).	Rīgas un Jūrmalas pilsētās un novados - Ādažu, Babītes, Baldones, Carnikavas, Garkalnes, Ikšķiles, Inčukalna, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Mālpils, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Stopiņu.
4.	Liepājas	63424826, 29286160; Direktors 63424826, 29130438; Direktora vietnieks – 63427675, 28659800.	Liepājas, Kuldīgas, Saldus, Aizputes, Alsungas, Skrundas, Vaiņodes, Brocēnu, Durbes, Grobiņas, Nīcas, Pāvilostas, Rucavas, Priekules novados.
5.	Madonas	Dežurējošais inspektors 26183412; Direktors 29485237	Madonas, Alūksnes, Gulbenes un Aizkraukles novados.
6.	Rēzeknes	Dežurējošais inspektors 25440001; Direktors 29127771;	Rēzeknes pilsētā un Baltinavas, Balvu, Kārsavas, Ludzas, Rugāju, Viļakas, Viļānu Zilupes novados.
7.	Valmieras	64207266, Direktors , 64207267, 26566597.	Valmieras pilsētā un novados - Alojas, Amatas, Beverīnas, Burtnieku, Cēsu, Jaunpiebalgas, Krimuldas, Līgatnes, Limbažu, Mazsalacas, Naukšēnu, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Rūjienas, Salacgrīvas, Smiltenes, Strenču, Valkas, Valmieras un Vecpiebalgas.
8.	Ventspils	25749231, 63625332.	Ventspils, Talsu, Tukuma, Dundagas, Engures, Jaunpils, Kandavas un Rojas novados.
9.	Jūras un iekšējo ūdeņu pārvalde	67469664, 67465888; Direktors 67408169, 28310013.	LR teritoriālajos jūras ūdeņos, kontinentālajā šelfā, ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un ostu akvatorijā (Latvijas jūras ūdeņos), kā arī LR iekšējos ūdeņos un starptautiskajos ūdeņos.

Tehniskās vadības direktora vietnieks
ceļu saimniecības jautājumos

S. Venediktovs

Saskaņots: CA

DAT

Krukovskis 67234820
Gulbis 67234912

4. pielikums
Instrukcijai par rīcību
bīstamo kravu avāriju
situācijās.

Civilās aizsardzības noliktavu saraksts

Nolikt. numurs	Noliktavas atrašanās vieta
6000	Rīga, Starta iela 28a (Sliežu ceļu pārvaldes Čiekurkalna ekspluatācijas daļa)
6030	Jelgava, Prohorova iela 30a (UGV-3 teritorijā)
6040	Emīlijas iela 1, Liepāja (UGV-4 teritorijā)
6050	Depo iela 19, Ventspils (UGV-6 teritorijā)
6060	Daugavpils, Satiksmes iela 2e (UGV-2 teritorijā)
6070	Rēzekne, Torņu iela 13 (UGV-5 teritorijā)

(Grozīts ar 12.04.2018. rīkojumu Nr.DV-1.14./77-2018)

(Grozīts ar 25.05.2022. rīkojumu Nr.D-1.14./43-2022)

Tehniskās vadības direktora vietnieks
ceļu saimniecības jautājumos

S. Venediktovs

Saskaņots: CA

CAgc

Krukovskis 67234820
Gulbis 67234912

**Šķidro kravu noplūdes novēršanai nepieciešamo
rezerves daļu un instrumentu saraksts**

Nr. p.k.	Nosaukums	Rasējuma Nr.	Skaitis
1.	Dzirksteļu neizraisošo instrumentu komplekts (specatslēga, lauznis, āmurs, uzgriežņu atslēga 32 x 27, uzgriežņu atslēga 17 x 22, atslēga-dakšiņa)	—	1
2.	Noliešanas iekārtas vāks (komplektā)	1001-11/505 804.04.60 1443.01.320	1
3.	Vāka skava (komplektā)	1001-4/505 804.04.60 1443.01.310	1
4.	Speciālā piespiešanas skrūve	1001-07/505 840.04.083 1443.01.115	1
5.	Vāka rokturis	1001-5/505 840.04.022 1443.01.1116	1
6.	Vāka blīvgredzens (gumijas)	1001-4/505 840.04.014 1443.01.123	1
7.	Lūkas vāka blīvgredzens (gumijas)	1443.01.074 840.02.025	1
8.	Veltnītis	1001-10/505 840.04.017 1443.01.087	1
9.	Lūkas vāka saites bultskrūve (komplektā)	840.02.020 1443.01.180	3
10.	Avārijas aizvēršanas spīle	—	4
11.	Asknaibles SPI noņemšanai	—	1

Tehniskās vadības direktora vietnieks
ceļu saimniecības jautājumos

S. Venediktovs

Saskaņots: CA

DKR

Krukovskis 67234820
Gulbis 67234912